

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2020/589**z dnia 23 kwietnia 2020 r.****w sprawie adekwatności właściwego organu Republiki Południowej Afryki zgodnie z dyrektywą 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady***(notyfikowana jako dokument nr C(2020) 2026)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającą dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającą dyrektywę Rady 84/253/EWG ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 47 ust. 3 akapit pierwszy,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na mocy art. 47 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE państwa członkowskie mogą zezwolić na przekazanie właściwym organom państwa trzeciego dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich zatwierdzonych przez nie, a także sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń związanych z danymi badaniami ustawowymi jedynie pod warunkiem spełniania przez te organy wymogów uznanych za adekwatne przez Komisję i istnienia opartych na zasadzie wzajemności ustaleń roboczych pomiędzy właściwymi organami państwa trzeciego a właściwymi organami danych państw członkowskich.
- (2) Decyzja o adekwatności podejmowana na podstawie art. 47 ust. 3 dyrektywy 2006/43/WE nie odnosi się do innych szczególnych wymogów w zakresie przekazywania dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich, a także sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń, takich jak umowa w sprawie opartych na zasadzie wzajemności ustaleń roboczych pomiędzy właściwymi organami wspomnianych w art. 47 ust. 1 lit. d) dyrektywy 2006/43/WE lub wymogi dotyczące przekazywania danych osobowych wspomniane w art. 47 ust. 1 lit. e) tej dyrektywy.
- (3) Współpraca w zakresie przekazania dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich oraz sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń właściwemu organowi państwa trzeciego jest istotną kwestią dotyczącą interesu publicznego związanego z pełnieniem niezależnego nadzoru publicznego. W związku z tym właściwe organy państw członkowskich powinny, w ramach ustaleń roboczych, o których mowa w art. 47 ust. 2 dyrektywy 2006/43/WE, zapewnić, aby właściwy organ Republiki Południowej Afryki wykorzystywał wszelkie dokumenty przekazane mu zgodnie z art. 47 ust. 1 tej dyrektywy wyłącznie do celów wykonywania swoich funkcji w zakresie nadzoru publicznego, zewnętrznego zapewniania jakości oraz dochodzeń dotyczących biegłych rewidentów i firm audytorskich.
- (4) W przypadku przeprowadzania inspekcji lub dochodzeń biegłym rewidentom i firmom audytorskim nie wolno udostępniać ani przekazywać swojej dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów właściwemu organowi Republiki Południowej Afryki na warunkach innych niż określone w art. 47 dyrektywy 2006/43/WE oraz w niniejszej decyzji.
- (5) Nie naruszając art. 47 ust. 4 dyrektywy 2006/43/WE, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby do celów nadzoru publicznego, zapewniania jakości oraz przeprowadzania dochodzeń dotyczących biegłych rewidentów i firm audytorskich kontakty między zatwierdzonymi przez nie biegłymi rewidentami lub firmami audytorskimi a właściwym organem Republiki Południowej Afryki odbywały się za pośrednictwem właściwych organów danego państwa członkowskiego.
- (6) Zgodnie z art. 47 ust. 1 lit. d) dyrektywy 2006/43/WE możliwość zezwolenia przez państwa członkowskie na przekazanie właściwemu organowi Republiki Południowej Afryki dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu zatwierdzonych przez nie biegłych rewidentów lub firm audytorskich, a także sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń, zależy od tego, czy między zainteresowanymi właściwymi organami uzgodnione zostały ustalenia robocze.

⁽¹⁾ Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87.

- (7) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby takie ustalenia robocze między ich właściwymi organami a właściwym organem Republiki Południowej Afryki były uzgadniane na zasadzie wzajemności i z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 47 ust. 1 i 2 dyrektywy 2006/43/WE, w tym ochrony wszelkich tajemnic zawodowych i interesów handlowych, obejmujących własność intelektualną i przemysłową, znajdujących się w takich dokumentach dotyczących badanych podmiotów lub biegłych rewidentów i firm audytorskich, którzy badali te podmioty.
- (8) Jeżeli przekazanie właściwemu organowi Republiki Południowej Afryki dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich, a także sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń, wiąże się z przekazaniem danych osobowych, takie przekazanie jest zgodne z prawem jedynie wówczas, gdy spełnia również wymogi dotyczące międzynarodowego przekazywania danych określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁽²⁾. Art. 47 ust. 1 lit. e) dyrektywy 2006/43/WE nakłada zatem na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, by przekazywanie danych osobowych między ich właściwymi organami a właściwym organem Republiki Południowej Afryki było zgodne z wszelkimi obowiązującymi zasadami i przepisami dotyczącymi ochrony danych, a w szczególności z przepisami rozdziału V rozporządzenia (UE) 2016/679. Państwa członkowskie powinny zapewnić odpowiednie zabezpieczenia dotyczące przekazywania danych osobowych zgodnie z art. 46 rozporządzenia (UE) 2016/679. Ponadto państwa członkowskie powinny zapewnić, aby właściwy organ Republiki Południowej Afryki nie ujawniał dalej danych osobowych zawartych w przekazanych dokumentach bez uprzedniej zgody właściwych organów danych państw członkowskich.
- (9) Niezależna Rada Regulacyjna ds. Auditorów (ang. *Independent Regulatory Board for Auditors*, IRBA) jest właściwym organem Republiki Południowej Afryki odpowiedzialnym za nadzór publiczny, zewnętrzne zapewnianie jakości oraz dochodzenia dotyczące biegłych rewidentów i firm audytorskich. Stosuje ona odpowiednie zabezpieczenia zabraniające ujawniania informacji poufnych przez jej obecnych lub byłych pracowników jakimkolwiek organom lub osobom trzecim oraz przewidujące sankcje za takie postępowanie. Zgodnie z południowoafrykańską ustawą z 2005 r. o zawodzie biegłego rewidenta (ang. *Audit Profession Act 2005*) oraz kodeksem postępowania IRBA, IRBA może przekazać właściwym organom państw członkowskich dokumenty równoważne z dokumentami, o których mowa w art. 47 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE.
- (10) Dokumenty uzyskane przez IRBA przy przeprowadzaniu inspekcji i sporządzaniu sprawozdania z inspekcji mogą jednak zostać udostępnione wyłącznie za zgodą danego biegłego rewidenta lub danej firmy audytorskiej zarejestrowanych przez IRBA. Wymóg ten może stwarzać trudności podczas wdrażania wymogów dotyczących współpracy regulacyjnej określonych w art. 47 dyrektywy 2006/43/WE. Dlatego też współpraca regulacyjna między IRBA a właściwymi organami państw członkowskich powinna być przedmiotem ścisłego monitorowania i weryfikacji przez Komisję w celu oceny, czy wymóg uzyskania zgody stanowi w praktyce przeszkodę dla wymiany informacji.
- (11) IRBA jest właściwym organem odpowiedzialnym za współpracę i zawieranie umów dwustronnych z właściwymi organami państw członkowskich w zakresie przekazywania dokumentacji roboczej z badania. Poufność dokumentów roboczych z badania jest zapewniona przez południowoafrykańskie „prawo zwyczajowe” dotyczące tajemnicy służbowej, określające ogólne powinności zawodowe biegłego rewidenta oraz obowiązek zachowania przez niego poufności materiałów dotyczących klienta.
- (12) Zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Republiki Południowej Afryki IRBA może podlegać wymogowi dzielenia się informacjami, o których mowa w art. 47 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE, z „właściwym organem regulacyjnym”, ale ma prawo do decydowania o tym, czy takie dalsze udostępnienie informacji będzie miało na celu ochronę ludności i interesu publicznego. Przy podpisywaniu dwustronnych umów roboczych z IRBA właściwe organy państw członkowskich mogą zażądać, aby IRBA zwracała się o ich uprzednią zgodę w przypadku, gdyby była ona zmuszona do przekazania „właściwemu organowi regulacyjnemu” jakichkolwiek informacji niepublicznych otrzymanych w trakcie współpracy. Ponadto państwa członkowskie powinny rozważyć wprowadzenie wymogu, zgodnie z którym IRBA mogłaby wymieniać takie informacje wyłącznie z podmiotami wskazanymi w tych umowach – stanowiących jednocześnie, że podmioty te powinny zachować poufny i uprzywilejowany status takich informacji. Ponadto przetwarzanie danych osobowych może być dokonywane wyłącznie w konkretnym celu określonym w niniejszej decyzji w motywie 3 i art. 1 oraz zgodnie z warunkami wymienionymi w szczególności w motywie 8 niniejszej decyzji.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

- (13) Na mocy art. 1 decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2016/1010 ⁽³⁾ szereg właściwych organów państw lub terytoriów trzecich, w tym IRBA, zostało uznanych za adekwatne w rozumieniu art. 47 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2006/43/WE do celu przekazywania dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów oraz sprawozdań z inspekcji i dochodzeń. Zgodnie z art. 3 decyzji wykonawczej (UE) 2016/1010 dnia 1 sierpnia 2019 r. ta decyzja wykonawcza przestała obowiązywać w odniesieniu do IRBA.
- (14) Chociaż IRBA nie zawarła żadnych dwustronnych umów w sprawie ustaleń roboczych z właściwymi organami państw członkowskich przed dniem 31 lipca 2019 r., niektóre państwa członkowskie wykazały zainteresowanie rozwojem współpracy z IRBA.
- (15) Komitet Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (KEONA) dokonał ponownej oceny ram prawnych w Republice Południowej Afryki, których podstawę stanowi ustawa z 2005 r. o zawodzie biegłego rewidenta, która nie uległa zmianie od momentu przyjęcia decyzji wykonawczej (UE) 2016/1010. Biorąc pod uwagę ocenę techniczną KEONA, o której mowa w art. 30 ust. 7 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 ⁽⁴⁾, IRBA spełnia wymogi, które należy uznać za adekwatne do celów art. 47 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2006/43/WE.
- (16) Niniejsza decyzja nie ma wpływu na uzgodnienia dotyczące współpracy, o których mowa w art. 25 ust. 4 dyrektywy 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾.
- (17) Wszelkie wnioski dotyczące adekwatności wymogów spełnianych przez właściwe organy państwa trzeciego zgodnie z art. 47 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2006/43/WE nie przesadzają o decyzji, którą Komisja, zgodnie z art. 46 ust. 2 tej dyrektywy, może przyjąć w sprawie równoważności systemów nadzoru publicznego, zapewniania jakości oraz dochodzeń i sankcji dotyczących biegłych rewidentów i jednostek audytorskich w tym państwie trzecim.
- (18) Celem niniejszej decyzji jest ułatwienie skutecznej współpracy pomiędzy właściwymi organami państw członkowskich a IRBA. Jej celem jest też umożliwienie tym organom wykonywania ich funkcji w zakresie nadzoru publicznego, zewnętrznego zapewniania jakości oraz przeprowadzania dochodzeń, a jednocześnie ochrona praw zainteresowanych stron. W przypadku gdy właściwy organ podejmuje decyzję o zawarciu z IRBA umowy w sprawie ustaleń roboczych opartych na zasadzie wzajemności w celu umożliwienia przekazania dokumentacji roboczej z badania i innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich, a także sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń, dane państwo członkowskie jest zobowiązane do przekazania Komisji wzajemnych ustaleń roboczych uzgodnionych z IRBA, aby umożliwić Komisji ocenę, czy współpraca odbywa się zgodnie z art. 47 dyrektywy 2006/43/WE.
- (19) Ostatecznym celem współpracy w zakresie nadzoru audytowego między właściwymi organami państw członkowskich a IRBA jest osiągnięcie wzajemnego zaufania do systemów nadzoru obu stron oraz zwiększenie zbieżności w zakresie jakości audytu. Takie wzajemne zaufanie i zwiększona zbieżność opierałyby się na równoważności systemów nadzoru audytowego stosowanych przez Unię i Republikę Południowej Afryki. W rezultacie przekazywanie dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich, a także sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń, docelowo powinno stać się wyjątkiem.
- (20) Biorąc pod uwagę brak praktycznego doświadczenia w zakresie współpracy nadzorczej z IRBA, a tym samym brak możliwości oceny, czy wymóg uzyskania przez IRBA uprzedniej zgody biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej na udostępnianie dokumentów uzyskanych przy przeprowadzaniu inspekcji i sporządzaniu sprawozdań z inspekcji stanowi w praktyce przeszkodę dla wymiany informacji, niniejsza decyzja powinna mieć zastosowanie przez ograniczony okres.

⁽³⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/1010 z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie adekwatności właściwych organów niektórych państw trzecich i terytoriów trzecich zgodnie z dyrektywą 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 165 z 23.6.2016, s. 17).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz.U. L 158 z 27.5.2014, s. 77).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym oraz zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE (Dz.U. L 390 z 31.12.2004, s. 38).

- (21) Niezależnie od ograniczenia czasowego Komisja będzie regularnie monitorować rozwój sytuacji na rynkach, zmiany ram nadzorczych i regulacyjnych oraz skuteczność współpracy w zakresie nadzoru, uwzględniając doświadczenia zdobyte w ramach współpracy w zakresie nadzoru, również na podstawie wkładu państw członkowskich. W szczególności Komisja może dokonać specjalnego przeglądu niniejszej decyzji w każdym momencie przed końcem okresu jej obowiązywania, w przypadku gdy rozwój sytuacji powoduje konieczność ponownej oceny oświadczenia o adekwatności wydanego na mocy niniejszej decyzji. Taka ponowna ocena może prowadzić do uchylenia niniejszej decyzji.
- (22) Europejski Inspektor Ochrony Danych wydał opinię w dniu 3 grudnia 2019 r.
- (23) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią komitetu ustanowionego na mocy art. 48 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niezależna Rada Regulacyjna ds. Audytorów Republiki Południowej Afryki spełnia wymogi, które uważane są za adekwatne w rozumieniu art. 47 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2006/43/WE do celów przekazywania dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów, a także sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń, na mocy art. 47 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE.

Artykuł 2

Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy dokumentacja robocza z badania lub inne dokumenty będące w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich znajdują się w wyłącznym posiadaniu biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej zarejestrowanych w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie rejestracji biegłego rewidenta grupy, a właściwy organ państwa członkowskiego rejestracji biegłego rewidenta grupy otrzymał wniosek o przekazanie od Niezależnej Rady Regulacyjnej ds. Audytorów Republiki Południowej Afryki, tego rodzaju dokumentacja lub dokumenty były przekazywane właściwemu organowi, który złożył wniosek, wyłącznie pod warunkiem udzielenia przez właściwy organ tego pierwszego państwa członkowskiego wyraźnej zgody na ich przekazanie.

Artykuł 3

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 maja 2020 r. do dnia 30 kwietnia 2026 r.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 kwietnia 2020 r.

W imieniu Komisji
Valdis DOMBROVSKIS
Przewodniczący wykonawczy